

A Kúria

mint felülvizsgálati bíróság

v é g z é s e

Az ügy száma: Kfv.IV.37.343/2023/3.

A tanács tagjai: Dr. Dobó Viola a tanács elnöke, Dr. Hajas Barnabás előadó bíró, Dr. Balogh Zsolt bíró, Dr. Kiss Árpád Lajos bíró, Dr. Patyi András bíró

A felperes: felperes1 (cím1)

A felperes képviselője: Dr. Simon-Andrasitz István egyéni ügyvéd (cím2)

Az alperes: Hajdú-Bihar Vármegyei Kormányhivatal (cím3)

Az alperes képviselője: Bakóné Dr. Papp Katalin kamarai jogtanácsos

Az I. rendű alperesi érdekelt: alperesi érdekelt1 (cím4)

Az I. rendű alperesi érdekelt képviselője: Dr. Fauszt Zoltán kamarai jogtanácsos

A II. rendű alperesi érdekelt: alperesi érdekelt2 (cím5.)

A II. rendű alperesi érdekelt képviselője: Dr. Maczkó Tibor Ügyvédi Iroda (cím6;
ügyintéző: Dr. Maczkó Tibor ügyvéd)

A per tárgya: Ingatlan útsatlakozása tárgyában hozott, HB/18-Ú0/00298-10/2022. számú közigazgatási határozat, mint közigazgatási cselekmény jogszerűségének vizsgálata

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: a felperes (24. sorszám alatt)

A felülvizsgálni kért jogerős határozat: a Debreceni Törvényszék 102.K.701.497/2022/20. számú ítélete

Rendelkező rész

A Kúria a felperes felülvizsgálati kérelmének befogadását megtagadja.

A végzés ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálati kérelem alapjául szolgáló tényállás

[1] A felperes számára az alperes a 2019. augusztus 9. napján kelt 800414-15/2019. számú határozatával (a továbbiakban: telekalakítást engedélyező határozat) telekalakítást engedélyezett azzal a feltétellel, hogy a kialakuló helyrajzi szám1 alatti ingatlan – mely beépítetlen terület volt – útsatlakozását külön meg kell terveztetni és a közútkezelői hozzájárulást meg kell kérni. A telekalakítást engedélyező határozat ellen a felperes nem terjesztett elő jogorvoslati kérelmet, azonban a csatlakozást a kötelezés ellenére sem terveztetten meg.

[2] A felperes a perbeli ingatlanon egy tízlakásos társasház építését kezdte meg, építési engedély birtokában. Az építési engedély szerint az épület megközelítése a meglévő behajtón történik. Mivel a felperes a II. rendű alperesi érdekelt többszöri felszólítása ellenére sem kezdte meg az útsatlakozás megfelelő helyen, megfelelő paraméterekkel történő kiépítését és a tervek benyújtását, a II. rendű alperesi érdekelt eljárást kezdeményezett az alperesnél, mint közlekedési hatóságnál az ingatlan útsatlakozásának kialakítása tárgyában. Álláspontja szerint az épülő társasház megközelítése jelentős kockázatot hordoz.

[3] Az alperes a HB/18-Ú0/00067-9/2021. számú határozatával (a továbbiakban: alaphatározat) kötelezte a felperest, hogy az ingatlan 4. számú főút felől meglévő útsatlakozását szüntesse meg és az ingatlan megközelítését a ... felől – közlekedési szakági tervező által készített, a határozat véglegessé válását követő 90 napon belül elkészítendő tervdokumentáció alapján – kialakítandó szervízúton biztosítsa.

[4] A felperes keresetet terjesztett elő a bíróságon és kérte az alaphatározat jogszerűségének bírósági felülvizsgálatát.

[5] A bíróság a felperes keresete alapján indult perben (a továbbiakban: előzményi per) a 2022. február 25-én hozott 102.K.700.634/2021/36. számú ítéletével megsemmisítette az alaphatározatot. A bíróság azt az iránymutatást adta a megismételt eljárására az alperesnek, hogy a telekalakítási határozat megfelelő alapot szolgáltat arra, hogy az alperes a felperest kötelezze az útsatlakozás megterveztetésére és a tervekhez vonatkozó közútkezelői hozzájárulás beszerzésére. Amennyiben az alperes, mint közlekedési hatóság a megismételt eljárás során azt észleli, hogy a kompetenciáján kívül eső szakkérdés – például a közlekedési igazgatási feladatokkal összefüggő hatósági feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 382/2016. (XII. 2.) Korm. rendelet 1. mellékletében meghatározott szakkérdések egyike, vagy e körön kívül eső más szakkérdés – merül fel, akkor azok eldöntésére szakhatósági állásfoglalás beszerzése, illetve kompetens szakértő igénybe vétele szükséges.

[6] A megismételt eljárás során az alperes a 2022. április 29-én hozott HB/18-Ú0/00298-10/2022 ügyiratszámú határozatával (a továbbiakban: alperesi határozat) arra kötelezte a felperest, hogy az ingatlan 4. számú főút felől meglévő útsatlakozását az I. és II. rendű alperesi érdekelttel, mint közútkezelőkkel egyeztetett módon, a korszerűsítést tartalmazó közlekedési tervdokumentáció alapján kiadott közútkezelői hozzájárulások szerint korszerűsítse.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

[7] A felperes keresetet terjesztett elő, amelyben elsődlegesen az alperesi határozat megváltoztatását kérte oly módon, hogy a felperest kizárólag az útsatlakozás – közútkezelőkkel nem egyeztetett módon, azoktól függetlenül, hozzájárulásuk beszerzése nélkül történő – korszerűsítésére kötelezze. Másodlagos kereseti kérelme az alperesi határozat megsemmisítésére, harmadlagos pedig az alperesi határozat megsemmisítése vagy hatályon kívül helyezése mellett az alperes új eljárás lefolytatására kötelezésére irányult. Jogsérelemként előadta, hogy a Kkt. 41. § (2) bekezdése nem tartalmaz arra vonatkozóan előírást, hogy a felperesnek az ingatlan korszerűsítése körében szükséges tervdokumentációt készítenie, valamint, hogy az útsatlakozás korszerűsítéséhez közútkezelői hozzájárulásra van szükség.

[8] Az alperes védiratában a kereset elutasítását kérte. Kifejtette, hogy a bíróság a 102.K.700.634/2021/36. számú ítéletében már állást foglalt abban a kérdésben, hogy a telekalakítás során kialakult ingatlannak nem volt jogszerű útsatlakozása. Ez ítélt dolognak minősül.

[9] Az I. rendű alperesi érdekelt a kereset elutasítását kérte. Kifejtette, hogy 2022. május 19-én kiadta a felperesnek az ÜZEM-94880-6/2022 számú közútkezelői hozzájárulását. Utalt arra, hogy a korszerűsítés és a helyreállítás nem azonos tartalmú fogalmak, a korszerűsítés ugyanis az eredetinel magasabb színvonalú felújítást jelent.

[10] A II. rendű alperesi érdekelt nem tett érdemi nyilatkozatot.

Az elsőfokú felülvizsgálni kért jogerős határozat

[11] Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét elutasította.

[12] A jogerős ítélet megállapította, hogy az előzményi perben hozott 102.K.700.634/2021/36. számú ítélet iránymutatásában a bíróság már egyértelműen állást foglalt abban a kérdésben, hogy a telekalakítási határozat megfelelő alapot szolgáltatott arra, hogy az alperes a felperest kötelezze az útsatlakozás megterveztetésére és a tervekre vonatkozó közútkezelői hozzájárulás beszerzésére. A közigazgatási tevékenység jogszerűségének vizsgálata tárgyában hozott ítélet jogereje kizárja, hogy ugyanazon közigazgatási tevékenység jogszerűségének vizsgálatára a felek vagy az érdekeltek új keresetet indíthassanak vagy azt egyébként vitássá tehessek. Így azt sem tehetette utóbb vitássá jelen perben a felperes, hogy az alperes – a telekalakítást engedélyező határozat alapján – a felperest kötelezheti az útsatlakozás megterveztetésére és a tervekre vonatkozó közútkezelői hozzájárulás beszerzésére. Ha az alperes eltért volna e bírósági iránymutatástól, azaz a megismételt eljárás során érdemben vizsgálta volna azt, hogy helye lehet-e a felperes kötelezésének a tervdokumentáció elkészíttetésére és a közútkezelői hozzájárulás beszerzésére, az eltérés az alperesi határozat semmisségét eredményezte volna az Ákr. 123. § (1) bekezdés f) pontja alapján. A korábbi ítélet anyagi jogerőhatása miatt az elsőfokú bíróság a perben nem is vizsgálhatta érdemben a korábbi ítéleti iránymutatás vitatására irányuló felperesi hivatkozásokat.

[13] Az elsőfokú bíróság nem osztotta a felperes azon álláspontját, amely szerint az alperesnek, mint közlekedési hatóságnak a megismételt eljárás során szakértőt kellett volna igénybe vennie az útsatlakozással kapcsolatban felmerült közlekedés-biztonsági kérdések tisztázására. Az alperes a közlekedési igazgatási feladatokkal összefüggő hatósági feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 382/2016. (XII. 2.) Korm. rendelet felhatalmazása alapján gyakorolta hatósági jogkörét. Az Ákr. 2. § (2) bekezdés a) pontja alapelvei szintű elvárásként fogalmazza meg a hatósággal szemben a szakszerűség követelményét. Egy saját hatáskörében eljáró hatóságnak a saját eljárása során a saját hatáskörében felmerülő szakkérdés eldöntésére nem szükséges szakértőt igénybe vennie.

[14] Az elsőfokú bíróság nem tartotta megalapozottnak azt a felperesi állítást sem, hogy a közútkezelői hozzájárulások nem szerezhetők be. Abból a tényből, hogy a felperesnek nem állnak jelenleg rendelkezésére a közútkezelői hozzájárulások, nem lehet alappal arra következtetni, hogy az alperesi határozat végrehajthatatlan lenne. A bíróság e körben utalt arra is, hogy a telekalakítást engedélyező határozat érdemben ugyanilyen feltételekkel – a tervdokumentáció és a közútkezelői hozzájárulás beszerzése feltételével – engedélyezte a

telekalakítást. A felperes e határozatot nem hajtotta végre, hanem egy tízlakásos társasház építésébe kezdett az ingatlanon annak ismeretében, hogy az ingatlan nem rendelkezik jogszerű útcsatlakozással és az ingatlan beépítése az útcsatlakozás kialakításának lehetséges módjait jelentős mértékben szűkíti.

A felülvizsgálati kérelem

[15] A jogerős ítélet ellen a felperes felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő, melyben a befogadhatóság körében a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 118. § (1) bekezdésének a) pontjának aa) alpontját és ab) alpontjait és b) pontját jelölte meg, a befogadhatóság okát nem támasztotta alá. Elsődlegesen azt kérte, hogy a Kúria a jogerős elsőfokú ítéletet a Kp. 121. § (1) bekezdés b) pontja alapján úgy változtassa meg, hogy az alperes határozatát semmisítse meg és az alperest kötelezze új eljárás lefolytatására. Másodlagosan azt kérte, hogy a Kp. 121. § (1) bekezdés a) pontja alapján Kúria a jogerős ítéletet helyezze hatályon kívül és a Debreceni Törvényszéket utasítsa új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára.

[16] A felperes álláspontja szerint az előzményi hatósági eljárásban a hatóság azért határozott az útcsatlakozás megszüntetése és újbóli terveztetése mellett, mert a telekalakítási határozat is csak erre az esetre vonatkozhatott. A megismételt eljárásban hozott hatósági döntés az útcsatlakozás, közútkezelői hozzájárulás szerinti korszerűsítésére vonatkozik, ezzel szemben a telekalakítási határozat értelmében az útcsatlakozást kell megterveztetni és a hozzájárulást beszerezni. A hatósági döntés azonban új útcsatlakozásra vonatkozott, meglévőre semmiképp sem, ugyanis a Közútkezelő feltétele az volt, hogy a „kialakuló ... ingatlan csatlakozását.”

[17] A joggyakorlat egységének és továbbfejlesztésének biztosítása körében arra hivatkozott, hogy jóllehet következetes joggyakorlat ebben a körben nem áll rendelkezésre, ugyanakkor a Legfelsőbb Bíróság Pfv.22.001/2009/3. számú döntése fényében, a jelenleg fennálló és kiemelkedő joghézag felveti annak kívánalmát, hogy a Kúria iránymutató döntést hozzon az útcsatlakozás korszerűsítésének fogalma, az útcsatlakozásnak a közútkezelői felújítása miatt felmerülő korszerűsítése, létesítése, közlekedésbiztonsági szempontok miatt fennálló módosításával összefüggő jogkérdésben.

[18] A felvetett jogkérdés különleges súlyára, illetve társadalmi jelentőségére hivatkozva kifejtette, hogy az építőipari kivitelezés a jogalanyok széles körét érinti, mind az építtetőket, mind a fogyasztókat. A Kúria a felülvizsgálati kérelemmel indított eljárásban a közútkezelő, a hatóság és az építtető, továbbá a fogyasztó jogalanyok részére adhat iránymutatást a vonatkozó jogszabályok alkalmazása körében, mely biztosíthatja azt, hogy a tulajdonjog korlátozása ne legyen kontroll nélküli és egy meglévő ingatlan felújítása, korszerűsítése ne lehessen parttalanul fennálló hozzájáruláshoz kötött akkor, amikor a meglévő útcsatlakozás korszerűsítése azért válik szükségessé, mert egyéb érdekek miatt az ingatlan előtt húzódó utak szélesítése következtében, annak közlekedésbiztonságú szempontú megítélése kétes.

[19] A felperes a Kúria közétett határozatától való eltérés vonatkozásában arra hivatkozott, hogy a jogerős ítélet jogkérdésben eltér a Legfelsőbb Bíróság Pfv.22.001/2009/3. számú határozatában foglaltaktól.

A Kúria döntése és jogi indokai

[20] A Kúria megvizsgálta a felülvizsgálati kérelmet, és megállapította, hogy jelen ügyben a befogadás feltételei nem állnak fenn.

[21] A Kp. 117. § (4) bekezdése szerint a felülvizsgálati kérelemben meg kell jelölni a kérelem befogadhatóságának okát, azonban annak fennállását bizonyítani és azt – a 118. § (1) bekezdés a) pont ad) alpontja szerinti ok kivételével – indokolni nem kell.

[22] A Kp. 118. § (1) bekezdése szerint a Kúria a felülvizsgálati kérelmet akkor fogadja be, ha

a) az ügy érdemére kiható jogszabálysértés vizsgálata

aa) a joggyakorlat egységének vagy továbbfejlesztésének biztosítása,

ab) a felvetett jogkérdés különleges súlya, illetve társadalmi jelentősége,

ac) az Európai Unió Bírósága előzetes döntéshozatali eljárásának szükségessége

ad) a kérelmező alapvető eljárási jogának valószínűsíthető sérelme, vagy az ügy érdemére kiható egyéb eljárási szabályszegés, illetve

b) a Kúria közzétett határozatától jogkérdésben való eltérés

miatt indokolt.

[23] A felperes a Kp. 118. § (1) bekezdésének a) pontjának aa) alpontja és ab) alpontja és b) pontja alapján kérte a felülvizsgálati kérelem befogadását.

[24] A Kúria hangsúlyozza, hogy a felülvizsgálati kérelemben meg kell jelölni a kérelem befogadhatóságának okát, de azt indokolni, illetve a fennállását bizonyítékokkal alátámasztani nem kell, a bíróság pedig a fél által megjelölt befogadhatósági okhoz nincs kötve. Ez azonban nem jelenti azt, hogy a felülvizsgálatot kérő félnek elegendő lenne mindössze a befogadhatóság törvényi jogcímére utalnia. Annyit mindenképpen ki kell fejtenie, hogy az adott ok(ok)ból miért tartja szükségesnek a felvetett jogkérdés Kúria általi eldöntését. Így kerülhet ugyanis abba a helyzetbe a Kúria, hogy a fél szempontjait értékelhesse a felülvizsgálati kérelem befogadhatóságáról hozandó döntése körében. Ellenkező esetben a fél szempontjainak figyelembevétele lehetetlen lenne, ami nyilvánvalóan nem volna összhangban a felülvizsgálati eljárás céljával, mert módot adna a jogerős határozat önkényes felülbírálatára. (Kfv.VII.38.157/2021/2.) A rendkívüli perorvoslati eljárás lefolytatásának szükségességét önmagában nem alapozza meg, hogy a fél az alperes vagy az elsőfokú bíróság eljárását jogszabálysértőnek tartja, vagy a jogerős ítéletben foglaltakkal nem ért egyet. (Kfv.VII.37.357/2022/2.)

[25] A Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontjában meghatározott befogadhatósági ok azt teszi lehetővé, hogy a Kúria az alsóbb fokú bíróságok joggyakorlata felett megfelelő kontrollt gyakorolhasson, és az egységes ítélkezés követelményének megtartása érdekében az alsóbb fokú bíróságok számára – szükség szerint – irányt mutasson. A joggyakorlat egysége

azt jelenti: a bíróságok között nincs eltérés a tekintetben, hogy az egyes jogszabályokat miként kell értelmezni, azaz mi a jogi norma alapvető tartalma, illetve azt hogyan kell alkalmazni. (Kfv.IV.37.584/2022/2.)

[26] A felperes egyrészt a joggyakorlat egységének vagy továbbfejlesztésének biztosítása céljából kérte a felülvizsgálati kérelem befogadását. E körben hangsúlyozandó, hogy a Kúria a joggyakorlat egységének biztosítása érdekében a felülvizsgálati kérelmet akkor fogadja be, ha a jogerős ítélet olyan elvi jelentőségű jogkérdést vet fel, amellyel kapcsolatban még nem foglalt állást, feltéve, hogy a jogértelmezést igénylő elvi jelentőségű jogkérdés vonatkozásában a bírói gyakorlat nem egységes, vagy a joggyakorlattól eltérő bírói döntés megismétlődésének, ezáltal a jogegység megbomlásának a veszélye áll fenn. (Kfv.IV.37.679/2020/2.) A Kúria megállapította, hogy a felperes nem jelölt meg olyan elvi jelentőségű jogkérdést és a kialakult bírói gyakorlat körébe tartozó olyan döntéseket, amelyek miatt a jogegység megbomlásának veszélye áll fenn, ilyen körülményt a Kúria sem észlelt.

[27] A felperes a jogkérdés különleges súlyára, társadalmi jelentőségére hivatkozással is kérte a felülvizsgálati eljárás lefolytatását. A felvetett jogkérdés különleges súlya akkor állapítható meg, ha a vizsgált jogkérdés túlmutat a konkrét ügyön, nagy számú új típusú ügy esetén a jogegység, vagy a jogbiztonság érdekében szükséges a Kúria iránymutatása. Az ügyek társadalmi jelentősége jellemzően akkor mutatható ki, ha olyan jogkérdés merült fel, amely a társadalom széles körét közvetlenül, vagy közvetve érinti. (Kfv.IV.37.960/2020/2.)

[28] Mindez azt jelenti, hogy az adott ügy – illetve a bíróság által abban elfoglalt jogi álláspont – ne csak az adott ügyben érintettekre legyen kihatással közvetve, hanem az adott ügyben nem szereplő jogalanyok helyzetét illetően is irányt mutasson. (Kfv.III.37.778/2020/2.) Az egyént ért jogsérelemnek önmagában társadalmi jelentősége, különleges súlya nincs. (Kfv.III.37.197/2021/2.)

[29] A Kúria az ügyben a felvetett jogkérdés különleges súlyát, illetve társadalmi jelentőségét nem látta megállapíthatónak, jelen ügy ugyanis a jogalanyok széles körét sem közvetlen, sem közvetett módon nem érinti, rájuk semmilyen formában nincs kihatással. A felülvizsgálati bíróság továbbá nem észlelte az adott ügytípus – és a benne foglalt jogkérdések – tömeges számban történő előfordulását sem.

[30] A felperes a befogadási okok körében a Kúria közzétett határozatától való eltérésre is hivatkozott. A bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (a továbbiakban: Bszi.) 41/B. § (12) bekezdése alapján a Kúria közzétett határozatától jogkérdésben való eltérésre való hivatkozásnak a Kúria 2012. január 1-je után hozott és a Bírói Határozatok Gyűjteményében közzétett határozatától való eltérésre hivatkozással van helye. A felperes által megjelölt a Legfelsőbb Bíróság Pfv.22001/2009/3. számú határozata e törvényi feltételnek nem felel meg, ezért a joggyakorlattól való eltérésre hivatkozás a befogadás alapját nem képezhet. Erre figyelemmel a Kp. 118. § (1) bekezdés b) pontja szerinti befogadási ok érdemben nem volt vizsgálható.

[31] A Kúria megállapította, hogy a befogadás feltételei tehát nem állnak fenn, ezért a felülvizsgálati kérelem befogadását a Kp. 118. § (2) bekezdése alapján megtagadta. Minderre tekintettel a felülvizsgálati kérelemben előterjesztett azonnali jogvédelem iránti kérelemről nem kellett dönten.

A döntés elvi tartalma

[32] A felülvizsgálati kérelemnek a Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontja alapján történő befogadásához a kérelmet előterjesztő félnek a befogadási okon túlmenően meg kell jelölni azt az elvi jelentőségű jogkérdést is, amelyben a joggyakorlat nem egységes vagy a jogegység megbomlásának veszélye áll fenn.

[33] A felülvizsgálati kérelem befogadásának a Kp. 118. § (1) bekezdés b) pontja alapján a Kúria 2012. január 1-je után hozott és a Bírósági Határozatok Gyűjteményében közzétett határozatától való eltérésre hivatkozással van helye.

Záró rész

[34] A Kúria a felülvizsgálati kérelem befogadhatóságáról a Kp. 118. § (2) bekezdése alapján tárgyaláson kívül határozott.

[35] A felülvizsgálati kérelem befogadásának megtagadására tekintettel a felülvizsgálati eljárás az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban Itv.) 57. § (1) bekezdésének a) pontja alapján illetékmentes, ezért a felperes a felülvizsgálati kérelme benyújtásával egyidejűleg lerótt 70.000 (hetvenezer) forint illetéket az Itv. 80. § (1) bekezdés i) pontja alapján visszaigényelheti.

[36] A végzés ellen a felülvizsgálat lehetőségét a Kp. 116. § d) pontja zárja ki.
Budapest, 2023. június 20.

Dr. Dobó Viola s.k.

a tanács elnöke

Dr. Hajas Barnabás s.k.

Dr. Balogh Zsolt s.k.

előadó bíró

bíró

Dr. Kiss Árpád Lajos s.k.

Dr. Patyi András s.k.

bíró

bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő